

MINISTARSTVO FINANSIJA
DIREKTORAT ZA RAZVOJNU I EKONOMSKU POLITIKU

Mjesečni makroekonomski indikatori

Ministarstvo finansija

MINISTARSTVO FINANSIJA
DIREKTORAT ZA RAZVOJNU I EKONOMSKU POLITIKU
MJESEČNI MAKROEKONOMSKI INDIKATORI – DECEMBAR 2017

Realni sektor

Industrijska proizvodnja u decembru bilježi mjesečni pad 1,6%, dok na godišnjem nivou bilježi rast 1,5%. Sektori 'vađenje ruda i kamena' i proizvodnja električne energije ostvarile su godišnji rast od 70,6%, i 7,2%, respektivno. Prerađivačka industrija bilježi pad u odnosu na 2016. za 10,9% kao posljedica pada proizvodnje farmaceutskih proizvoda i prehrambene industrije. Turizam i dalje bilježi visok rast dolazaka (32,7%) i noćenja turista (33,2%) u odnosu na decembar 2016, od čega su ino turisti zabilježili čak 47,4% više noćenja. U strukturi ino turista u decembru najviše noćenja ostvarili su gosti iz Albanije i Srbije (18,4% odnosno 15,8% ukupnih noćenja). Značajan udio činili su i gosti iz Izraela (9%). Promet u maloprodaji u decembru bilježi godišnji rast 6,8% u tekućim i 5,2% u stalnim cijenama.

Inflacija

Mjesečna inflacija u decembru (CPI) bilježi pad 0,2%, dok na godišnjem nivou bilježi rast 1,9%. Najveći uticaj na negativnu mjesečnu stopu inflacije imali su pad cijena: odjeće i obuće (-1,4%, uticaj 0,32 p.p) i hrane i bezalkoholnih pića (-0,5%, uticaj -0,02 p.p). Na rast godišnje stope inflacije najveći uticaj su imali rast cijena alkoholnih pića i duvana (14,8%), kao i kategorija 'prevoz' (6,4%). Prosječna godišnja stopa inflacije za 2017. iznosila je 2,4%. Godišnja inflacija u decembru mjerena HICP-om iznosila je 2,9%, pri čemu su najveći doprinos dale cijene usluga hotela i restorana (1,27 p.p) i cijene alkoholnih pića i duvana (0,71 p.p). Cijene proizvođača industrijskih proizvoda u decembru više su 0,1% g-n-g, cijene iz uvoza su porasle za 3,6%, dok su izvozne cijene bile veće za 3,3% (rast cijena osnovnih metala 6,1%).

Zaposlenost i zarade

Na kraju decembra, bilo je 51 262 nezaposlenih lica, odnosno 3,6% više g-n-g. Stopa nezaposlenosti je iznosila 22,1% što je za 0,8 p.p. više u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Posmatrano g-n-g broj zaposlenih je ostao na približno istom nivou (viši za 0,1%). Prosječna zarada (bruto) bila je 768 eura, a neto zarada iznosila je 512 eura, odnosno posmatrano g-n-g više su za 0,5% i 0,6%, respektivno.

Javne finansije

Prihodi budžeta u 2017. naplaćeni su u iznosu od 1.565,9 mil.€ što je u odnosu na naplatu u 2016. godini više za 78,9 mil.€ ili 5,3%, dok je u odnosu na plan niže 0,9%. Naplata prihoda u decembru iznosila je 185,5 mil.€ i viši su 9,2% g-n-g. Izdaci budžeta u 2017. iznosili su 1.803,6 mil.€ i veći su 11,2% u odnosu na 2016. najviše zbog povećanja kapitalnog budžeta, dok u decembru iznose 270,7 mil.€. U 2017. ostvaren je gotovinski budžetski deficit od 237,6 mil.€ ili 5,7%

BDP-a (uključujući obaveze iz prethodnog perioda), dok je za decembar budžetski deficit iznosio 85,2 mil.€.

Monetarni sektor

Poslovanje banaka karakteriše visoka likvidnost i poboljšanje svih monetarnih indikatora. Ukupni krediti na kraju decembra iznosili su 2.700,6 mil.€ i ostvarili su rast od 11,8% na godišnjem nivou. Kreditna zaduženost stanovništva iznosila je 1.123,2 mil.€, što predstavlja rast od 10,3% u odnosu na isti mjesec prethodne godine, dok se na sektor privrede odnosilo 979,4 mil.€. Ukupni depoziti iznosili su 3.267,2 mil.€ i ostvarili su rast na godišnjem nivou od 13,8%. Nastavljen je trend pada kamatnih stopa, tako da je kamatna stopa na kredite iznosila 6,81% i smanjena je na godišnjem nivou za 0,64 p.p., dok je pasivna kamatna stopa sa iznosom od 0,69% ostvarila pad od 0,24 p.p. u posmatranom periodu. Visoka nelikvidnost i dalje predstavlja problem realnog sektora. Krajem decembra od 65.588 pravnih lica i preduzetnika, u blokadi je bilo 16.224 dužnika, što predstavlja godišnji rast od 5,1%. Vrijednosno, ukupan dug po osnovu koga je izvršena blokada računa iznosio je 563,1 mil.€, što je za 10,7 % manje u odnosu na prethodni mjesec.

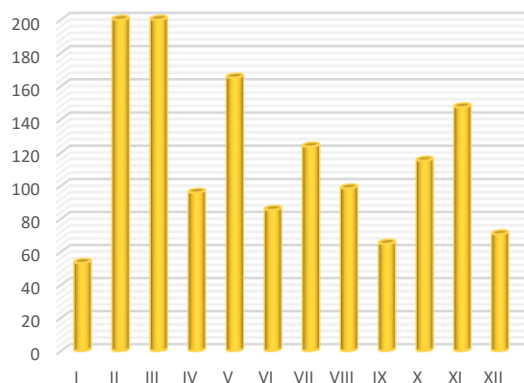
Spoljnotrgovinska razmjena

Spoljnotrgovinsku razmjenu u 2017. godini karakteriše povećanje izvoza kao i pokrivenost uvoza izvozom, uz i dalje visoku uvoznju zavisnost. Izvezeno je robe u vrijednosti od 371,1 mil.€, dok je uvoz iznosio 2.030,0 mil.€, što je rast od 13,9 i 11,7%, respektivno. U 2017. je značajno povećan izvoz rude boksita za 29,4 mil.€, podstaknut izvozom za kinesko tržište, kao i izvoz plovniha konstrukcija (13,0 mil.€) i aluminijuma 8,9 mil.€. Sa druge strane, rast uvoza je opredijeljen uvozom energenata (uvoz nafte i el. energije veći za 66,8 mil.€) i uvozom mašina i transportnih uređaja (24,6 mil.€) za potrebe investicionih projekata.

Strane direktne investicije

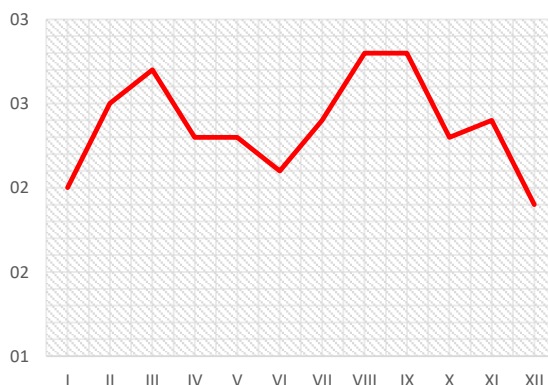
Neto priliv SDI za period januar-novembar 2017. iznosio je 394,0 mil.€, što je za 13,4% više g-n-g. Rast je opredijeljen povećanim ulaganjima u formi interkompanijskog duga i nekretnina, uz značajno manji odliv u poređenju sa 2016. Ukupan priliv SDI iznosio je 538,3 mil.€, od čega se na vlasnička ulaganja odnosilo 53,0%. Ulaganja u kompanije i banke iznosila su 28,4, ili 4,3% manje, dok se na ulaganja u nekretnine odnosilo 24,6%, ili 12,8% više g-n-g. Priliv u formi interkompanijskog duga povećan je za 26,7%, i činio je 40,7% ukupnog priliva i ostalo 6,3%. Ukupan odliv SDI iznosio je 144,3 mil.€, što je za 50,8% manje nego u uporednom periodu 2016.

Grafik 1. Vađenje rude i kamena, stope rasta (%)

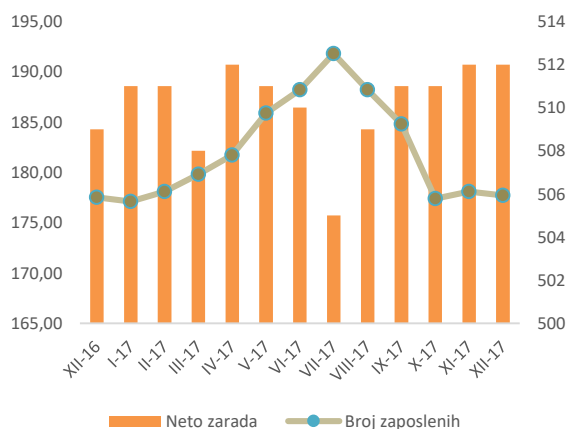
...Visoke stope rasta u rudarstvu tokom cijele godine...

Grafik 2. Godišnja stopa inflacije, CPI (u %)

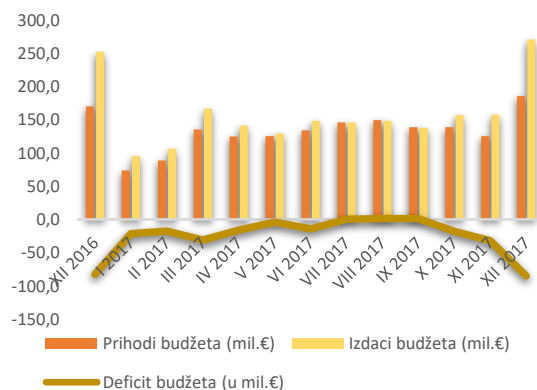
...Prosječna godišnja stopa inflacije iznosila 2,4%...

Grafik 3. Kretanja na tržištu rada, u 000

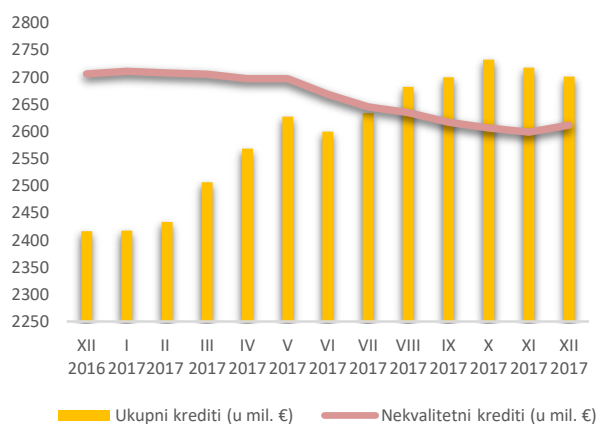
...U decembru broj nezaposlenih je neznatno smanjen, dok su neto zarade ostale na istom nivou...

Grafik 4. Kretanje prihoda, rashoda i deficita, u mil.€

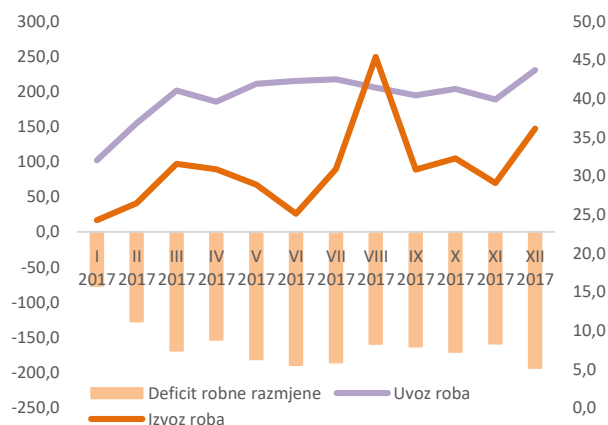
...Prihodi u 2017. godini su veći za 5,3% u odnosu na prethodnu godinu...

Grafik 5. Ukupni i nekvalitetni krediti, u mil. €

...Nekvalitetni krediti su u decembru iznosili 197,0 mil.€ i manji su na godišnjem nivou za 20,8%, pri čemu je ostvaren i pad njihovog učešća u ukupnim kreditima na 7,29%...

Grafik 6. Spoljnotrgovinska razmjena, u mil. €

...Rast izvoza nije kompenzovao apsolutni rast uvoza na godišnjem nivou...

Tabela 1 Realni sektor (Izvor: Monstat)

Realni sektor	XII 2016	I 2017	II 2017	III 2017	IV 2017	V 2017	VI 2017	VII 2017	VIII 2017	IX 2017	X 2017	XI 2017	XII 2017	M-n-M	XII 2017 - g-n-g	2017/2016 g-n-g
Industrija																
Industrijska proizvodnja	9,1	-19,5	6,2	-17,4	-10,2	-1,2	-13,9	0,2	2,7	-7,0	2,6	4,0	1,5	-1,6	1,5	-4,2
Prerađivačka industrija	2,4	-21,6	-17,2	-33,1	20,6	33,3	2,4	-14,6	-1,8	-2,4	7,9	8,9	-10,9	-10,9	-10,9	-3
Vađenje rude i kamena	7,6	53,3	200,0	200,0	95,8	165,1	85,4	123,6	98,4	64,9	115,1	147,3	70,6	-29,1	70,6	113,9
Snabdijevanje električnom energijom, gasom i parom	20,0	-26,3	13,6	-15,3	-55,1	-74,5	-76,9	5,1	-8,9	-31,1	-26,3	-23,5	7,2	27,4	7,2	-24,6
Turizam																
Dolasci turista	23.119	18.085	20.374	27.294	61.202	92.403	129.918	166.642	178.788	129.706	68.135	32.284	30.668	-5,0	32,7	18,1
Noćenja turista	48.383	45.603	55.119	70.225	152.342	294.437	594.186	862.419	927.442	557.484	195.076	71.593	64.444	-10,0	33,2	10,5
Promet u maloprodaji																
Stalne cijene	4,6	4,2	3,4	3,1	3,4	3,8	3,3	2,7	2,2	2,4	2,9	3,6	5,2	15,8	5,2	3,3
Tekuće cijene	6,9	5,1	4,7	4,6	4,9	5,2	4,9	4,7	5	5,2	5,3	5,9	6,8	15,5	6,8	5,2

Tabela 2 Inflacija (Izvor: Monstat)

Inflacija - stope rasta	XII 2016	I 2017	II 2017	III 2017	IV 2017	V 2017	VI 2017	VII 2017	VIII 2017	IX 2017	X 2017	XI 2017	XII 2017	M-n-M	XII 2017 - g-n-g	2017/2016 g-n-g
Indeks potrošačkih cijena	0,9	2,0	2,5	2,7	2,3	2,3	2,1	2,4	2,8	2,8	2,3	2,4	1,9	-0,2	1,9	2,4
Harmonizovani indeks potrošačkih cijena	0,9	2,1	2,5	2,8	2,4	2,6	2,4	3,2	3,4	3,3	2,9	3,0	2,9	-0,1	2,9	2,8
Indeks proizvođačkih cijena	-0,3	1,9	0,8	0,7	0,6	0,8	0,2	0,1	0,0	-0,1	-0,2	-0,5	0,1	0,4	0,1	0,4

Tabela 3 Tržište rada (Izvor: Monstat, ZZZCG, Fond PIO)

Tržište rada	XII 2016	I 2017	II 2017	III 2017	IV 2017	V 2017	VI 2017	VII 2017	VIII 2017	IX 2017	X 2017	XI 2017	XII 2017	M-n-M	XII 2017 - g-n-g	2017/2016 g-n-g
Broj zaposlenih	177.473	177.058	178.112	179.783	181.687	185.886	188.167	191.770	188.161	184.719	177.369	178.078	177.627	-0,3	0,1	2,5
Broj nezaposlenih	49.487	51.148	52.241	52.905	52.856	51.258	46.781	46.876	49.058	48.752	50.752	52.226	51.262	-1,8	3,6	17,7
Stopa nezaposlenosti (%) ¹	21	22	22	23	23	22	20	20	21	21	22	23	22	-0,6	1,0	3,3
Prosječna bruto zarada (€)	764	767	767	762	769	766	764	757	763	767	767	768	768	0,0	0,5	2,0
Prosječna neto zarada (€)	509	511	511	508	512	511	510	505	509	511	511	512	512	0,0	0,6	2,3
Prosječna penzija (€)	284	286	286	286	286	285	285	281	281	281	280	280	280	-0,1	-1,6	0,9

¹ Promjene (M-n-M, X 2017 g-n-g i 2017/2016 g-n-g) prikazane u p.p.

Tabela 4 Monetarni sektor (Izvor: CBCG)

Monetarni sektor	XII 2016	I 2017	II 2017	III 2017	IV 2017	V 2017	VI 2017	VII 2017	VIII 2017	IX 2017	X 2017	XI 2017	XII 2017	M-n-M	XII 2017- g-n-g
Ukupni krediti (u mil.€)	2.416,0	2.417,0	2.433,2	2.506,0	2.568,1	2.626,8	2.599,2	2.633,3	2.681,9	2.699,7	2.731,7	2.716,8	2.700,6	-0,6	11,8
Kreditni privredi (u mil.€)	937,2	939,9	943,7	973,7	1.001,1	991,3	986,8	961,7	937,6	930,5	944,5	960,0	979,4	2,0	4,5
Kreditni domaćinstvima (u mil.€)	1.018,0	1.022,4	1.030,9	1.046,3	1.057,0	1.069,1	1.082,1	1.083,7	1.089,5	1.103,5	1.114,2	1.124,1	1.123,2	-0,1	10,3
Kreditni u kašnjenju (u mil.€)	271,0	304,7	266,6	292,3	289,7	302,8	273,6	266,1	243,0	229,1	245,2	210,7	188,4	-10,6	-30,5
Nekvalitetni krediti (u mil.€)	248,8	251,2	249,3	248,2	243,6	243,6	228,1	215,5	209,6	199,9	194,2	190,1	197,0	3,6	-20,8
Ukupni depoziti (u mil.€)	2.871,5	2.851,5	2.837,2	2.857,4	2.865,4	2.909,2	2.912,3	3.025,5	3.107,3	3.137,4	3.188,7	3.188,6	3.267,2	2,5	13,8
Depoziti privrede (u mil.€)	967,7	944,3	925,6	926,0	940,0	962,9	962,4	1.032,0	1.089,2	1.098,8	1.096,4	1.073,0	1.133,4	5,6	17,1
Depoziti stanovnika (u mil.€)	1.534,1	1.533,7	1.549,0	1.561,6	1.553,6	1.558,1	1.581,0	1.594,4	1.604,7	1.614,2	1.637,7	1.645,7	1.704,0	3,5	11,1
Kamatna stopa na kredite	7,5	7,4	7,3	7,2	7,1	7,1	7,1	7,0	7,0	7,0	6,9	6,9	6,8	-0,1	-0,6
Kamatna stopa na depozite ²	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7	0,7	0,7	0,0	-0,2
Obavezna rezerva (u mil.€)	265,7	265,9	264,5	267,6	209,3	209,3	211,0	213,8	217,4	225,4	229,6	232,6	233,6	0,4	-12,1

Tabela 5 Eksterni sektor (Izvor: Monstat i CBCG)

Eksterni sektor	XII 2016	I 2017	II 2017	III 2017	IV 2017	V 2017	VI 2017	VII 2017	VIII 2017	IX 2017	X 2017	XI 2017	XII 2017	M-n-M	XII 2017 - g-n-g	2017/2016 g-n-g
Izvoz roba (u mil.€)	32,1	24,2	26,4	31,5	30,8	28,8	25,1	30,8	45,3	30,7	32,2	29,0	36,1	24,2	12,3	13,9
Uvoz roba (u mil.€)	173,2	101,4	154,2	200,9	184,7	210,4	214,6	216,7	204,8	193,8	203,3	188,3	230,0	22,2	32,8	11,7
Deficit robne razmjene (u mil.€)	-141,0	-77,1	-127,8	-169,4	-153,9	-181,5	-189,5	-185,8	-159,5	-163,1	-171,1	-159,2	-194,0	21,8	37,6	11,5
Neto strane direktne investicije (u mil.€)	24,1	35,0	29,5	37,2	37,8	37,5	43,3	29,5	34,9	26,9	69,1	13,3	n.p.	-80,8	-61,8	13,4

Tabela 6 Fiskalni sektor

Fiskalni sektor	XII 2016	I 2017	II 2017	III 2017	IV 2017	V 2017	VI 2017	VII 2017	VIII 2017	IX 2017	X 2017	XI 2017	XII 2017	XII 2017/XI plan	XII 2017 - g-n-g	2017/2016 g-n-g
Prihodi budžeta (mil.€)	170,0	73,7	88,8	135,3	124,9	125,3	134,0	145,9	149,4	138,7	138,8	125,5	185,5	2,0	9,2	5,3
Izdaci budžeta (mil.€)	252,4	95,3	106,5	166,4	141,2	129,6	148,2	145,8	148,2	137,6	156,8	157,3	270,7	73,8	7,3	11,6
Deficit budžeta (u mil.€)	-82,4	-21,6	-17,7	-31,0	-16,3	-4,3	-14,2	0,1	1,2	1,1	-18,0	-31,9	-85,2		3,4	83,7
Deficit budžeta (% BDP-a) ³	-2,2	-0,5	-0,4	-0,8	-0,1	-0,1	-0,4	0	0	0	-0,4	-0,7	-2		0,2	-0,2

Tabela 7 Međunarodno okruženje

Međunarodno okruženje	XII 2016	I 2017	II 2017	III 2017	IV 2017	V 2017	VI 2017	VII 2017	VIII 2017	IX 2017	X 2017	XI 2017	XII 2017	M-n-M	XII 2017 - g-n-g	2017/2016 g-n-g
Brent crude oil (USD/barel)	57,05	55,55	56,45	53,62	51,88	50,24	48,95	52,70	52,84	56,73	61,07	62,74	66,55	6,1	16,7	21,7
Aluminijum (USD/T)	1.727,74	1.791,24	1.860,75	1.901,47	1.921,22	1.913,02	1.886,25	1.903,23	2.029,63	2.100,15	2.173,50	2.104,00	2.122,00	0,9	22,8	26,4
Euribor (12 mjeseci)	-0,08	-0,10	-0,11	-0,11	-0,12	-0,13	-0,16	-0,15	-0,16	-0,17	-0,19	-0,19	-0,19	0,0	-0,1	-0,1
Inflacija u Eurozoni ⁴	1,10	1,80	2,00	1,50	1,90	1,40	1,30	1,30	1,50	1,50	1,40	1,50	1,40	-0,1	0,3	1,3

² Promjene (M-n-M, X 2017 g-n-g i 2017/2016 g-n-g) prikazane u p.p.

³ Promjene (M-n-M, X 2017 g-n-g i 2017/2016 g-n-g) prikazane u p.p.

⁴ Promjene (M-n-M, X 2017 g-n-g i 2017/2016 g-n-g) prikazane u p.p.